

लक्ष्मी का
आश्चर्यचकित
झाली.

मुली आणि मुलांना
इतके वेगवेगळे का
वागवावे?

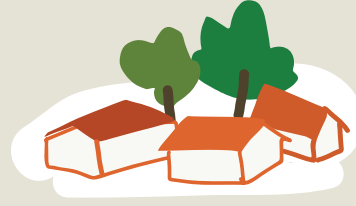

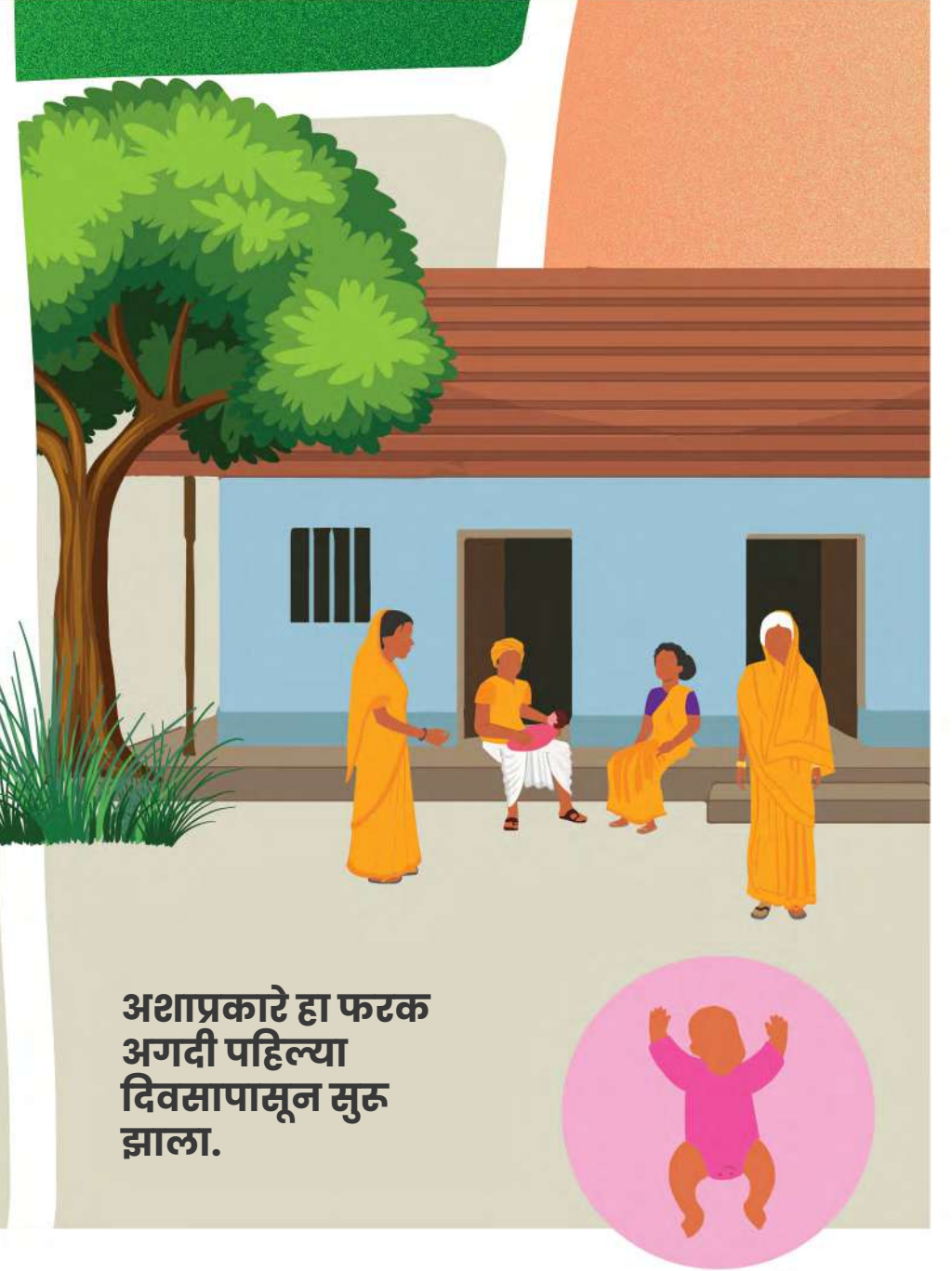
भेटया लक्ष्मीला

ही आहे लक्ष्मी आणि हे तिचे संयुक्त कुटुंब.
ते कापूस उत्पादक शेतकरी आहेत.

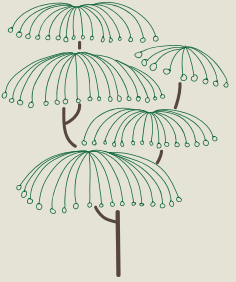

अशा प्रकारे हा फरक
अगदी पहिल्या
दिवसापासून सुरु
झाला.

लक्ष्मीचे काका विशेष आणि काकू मालती यांचा मुलगा वसंत
जन्मला तेव्हा मोठा उत्सव साजरा झाला.
मात्र लक्ष्मीची आई शांती आणि वडील रत्नेश यांच्यासाठी लक्ष्मीचा
जन्माचा फारसा आनंद व उत्सव नव्हता.

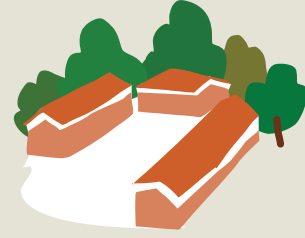

स्थिती तणावपूर्ण आहे!
लक्ष्मीला मुलं होणार आहे.

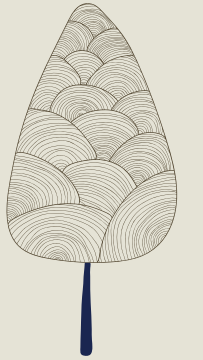
????

शांतीला मूल होणार आहे, पण ती नेहमीच दुःखी असते.
काय तुम्हाला हे जाणून घ्यायचे आहे का?

प्रत्येक जण शांतीला सांगत
आहे की, यावेळी त्यांना
मुलाची आशा आहे.

शांतीला यामुळे खूप दडपण आणि चिंता वाटते.

लक्ष्मीने अनेकदा ऐकले आहे की, तिची आजी आईला म्हणते-
यावेळी जर मुलगा नाही झाला तर शांतीला माहेरीच पाठवावे लागेल.

तुमच्या घरातही असे घडते का?

लता ताई,
कदाचित तुम्हाला
कळेलच

लक्ष्मी का
आश्चर्यचकित झाली.

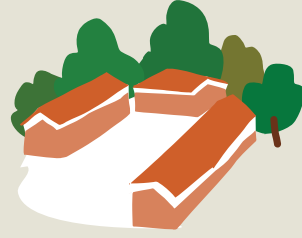
लक्ष्मीने शेजारच्या लताताईंना विचारले

“प्रत्येकजण माझ्या आईला फक्त मुलगाच हवा
असे का सांगत आहे? तिला मुलगा होऊ शकतो की
मुलगी हे ती ठरवू शकते का?”

नाही लक्ष्मी, बाळ जन्माला
आले की ते मुलगी असेल
की मुलगा, हे आईवर
अवलंबून नसते, तर
वडिलांवर अवलंबून असते.

कसे ते मी तुला सांगते .

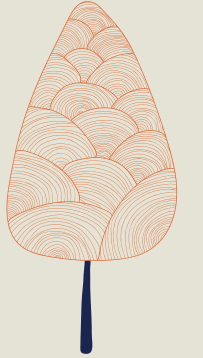
आईकडे एकच गुणसूत्र असते - X.

जर वडिलांचे गुणसूत्र X असेल तर ती मुलगी असेल.

जर वडिलांचे गुणसूत्र Y असेल तर तो मुलगा असेल.

तर बघ , हे सर्व वडिलांवर अवलंबून आहे.

पण मुलगी की मुलगा, फरक का करावा ? ते दोघेही
सारखेच प्रेम आणि स्वागताचे पात्र आहेत.

वसंत, तू का
रडतोस?

मुले रडत नाहीत!

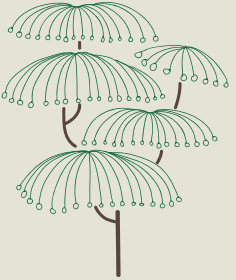
वसंत रडत आहे कारण त्याच्या मित्रांनी त्याची छेड काढली. ते त्याला 'मुलगी' म्हणायचे कारण तो लढू शकत नव्हता.

मुलांना अनेकदा अशा दबावातून जावे लागते. त्यांना वाईट वाटते, पण त्यांना रडू नका असे सांगितले जाते.

जर ते सौम्य आणि काळजी घेणारे असतील तर त्यांना सांगितले जाते की ते पुरेसे मनुष्य नाहीत.

त्यांना कुटुंबासाठी उदरनिर्वाहाची भूमिका घ्यावी लागते.

फक्त भावनांना परवानगी आहे राग. त्यांना शारीरिक आणि शाब्दिक - आक्रमकतेद्वारे शक्ती दर्शविण्यास प्रोत्साहित केले जाते.

स्त्रियाच स्त्रीयांच्या
सर्वात वाईट शत्रू
आहेत का? सीमा
दीदी, तू आणि मी वैठी
आहोत का?

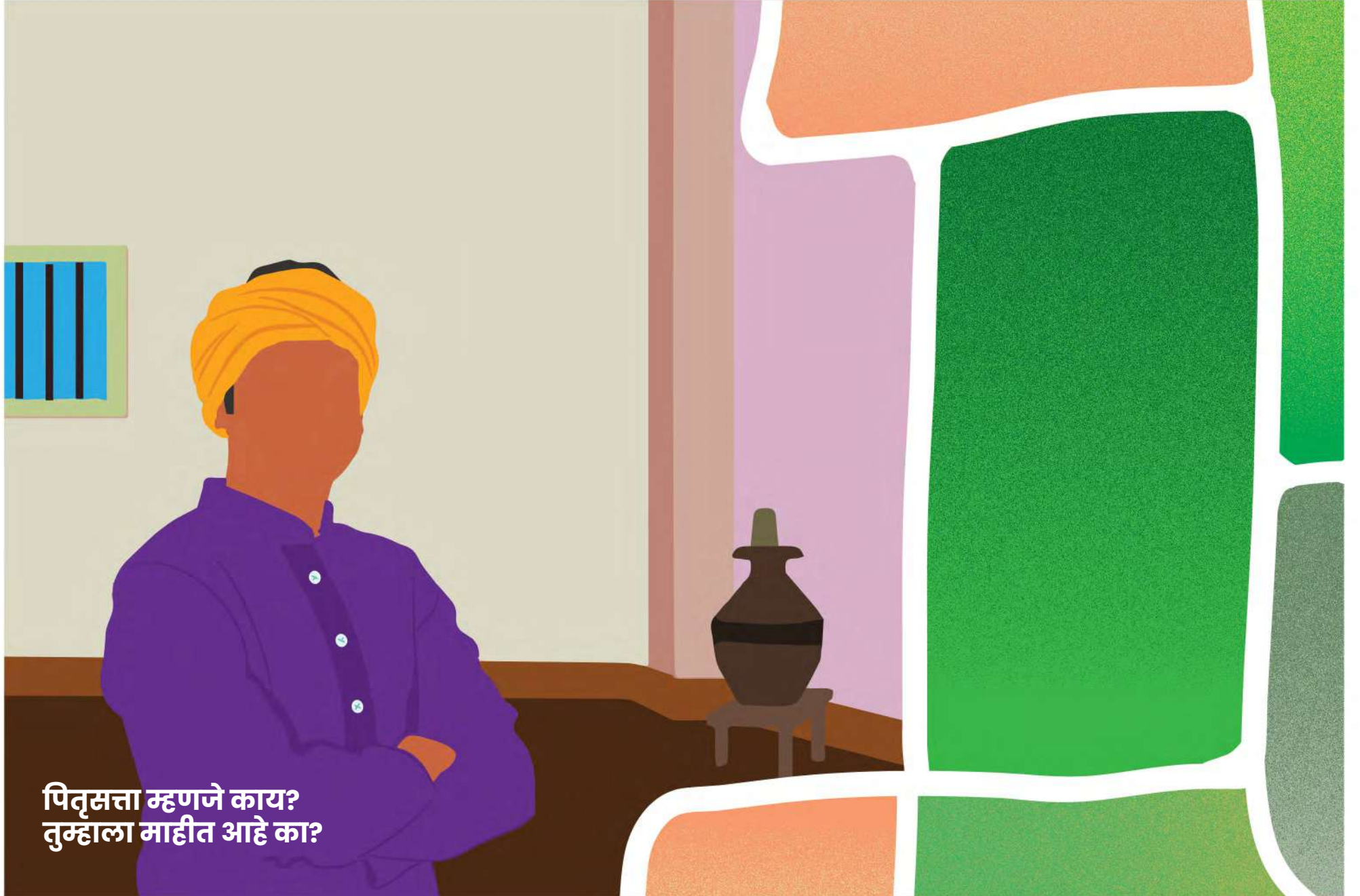
अरे, पुन्हा नाही!

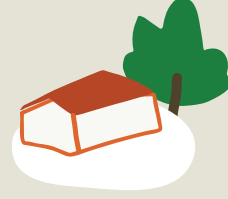
सामाजिक कार्यकर्ता सिमा लक्ष्मीला समजावून सांगतात
“अर्थातच आपण एकमेकांच्या शत्रू नाही. पण जेव्हा आपण
समाजाने सांगितल्याप्रमाणे वागतो तेव्हा आपण संघर्ष करतो;
जेव्हा आपण लोकांशी योग्य विचार किंवा कारणाशिवाय
समाजाच्या आदेशानुसार वागतो.

समाज पुरुषांना स्त्रियांपेक्षा श्रेष्ठ मानतो आणि स्त्री आणि
पुरुषांची संबंधित पदे या समजुतीशी जुळतील याची खात्री
करून आम्ही आंधळेपणाने त्या भूमिकेचे पालन करतो. हा
पितृसत्ताकतेचा परिणाम आहे.”

पितृसत्ता म्हणजे काय?
तुम्हाला माहीत आहे का?

पितृसत्ता हा अशा विचारसरणीचा परिणाम आहे ज्याने
पुरुषांना सर्व अधिकार प्रदान केले असतात.

यामुळे समाजात एक अशी व्यवस्था निर्माण झाली आहे
जिथे महिलांना सार्वजनिक आणि खाजगी दोन्ही क्षेत्रात
गौण मानले जाते.

हे पुरुषांना बहुतेक उपलब्ध संसाधनांवर प्रवेश आणि
नियंत्रण ठेवण्याची परवानगी देते.

हे पुरुषांना एकमेव निर्णय घेणारे बनण्याची परवानगी देते.

पण हे न्याय्य
आहे का?

आमची अवस्था तुम्हाला
दिसत नाही का?

मुलींना उच्च शिक्षण घेता येत नाही.

मुलींची इच्छा असेल तर त्यांना नोकरी करता येत नाही.

स्त्रिया घरातील आणि शेतात सर्व कष्ट करतात, तरीही त्यांना ना मोबदला मिळतो आणि ना मान सन्मान.

जमीन, संपत्ती किंवा पैसा यावर महिलांचे नियंत्रण नाही.

महिलांना निर्णय प्रक्रियेत सामील केले जात नाही,
विशेषतः शेतीच्या कामाच्या बाबतीत.

आता
परिवर्तनाची
वेळ आली
आहे

असं नाही वाटत का तुला ?

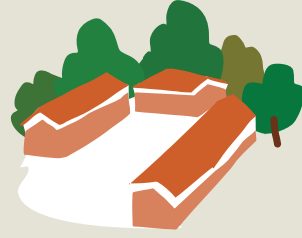

जर मुलींनी उच्च शिक्षण घेतले तर,
जर स्त्रीची भूमिका घरात आणि कामाच्या ठिकाणी
लक्ष्यात घेतली गेली तर,
जबाबदाऱ्या आणि कामाचा भार समान वाटून घेतला तर,
जर महिलांना जमीन, पैसा , बाजारपेठ आणि
सामुदायिक संसाधने, संपत्ती यात समान अधिकार आणि
दर्जा दिला गेला तर,
जर निर्णय प्रक्रियेत महिलांचा समावेश असेलतर
काय होईल असे वाटते?

एक समान प्रगती !
आणि समान आनंद,
तुला नाही दिसत का?

जेव्हा स्त्रियांना पुरुषांप्रमाणे समान अधिकार आणि संधी दिल्या जातील , तेव्हा
उत्पन्नात दुप्पट वाढ होईल;

मुले चांगले शिकतील;

जेव्हा ते एक समान जग असते, तेव्हा ते सर्वांसाठीच जिंकण्याची स्थिती असते!

चला तर मग एक नवीन जग निर्माण करण्याच्या दिशेने काम करू या जिथे प्रत्येकाला
समान संधी, मूल्य आणि आदर असेल.

**तुम्ही सर्वजण या बदलाचा एक भाग होऊ शकता?
तर मग करायची का सुरुवात?**

